Qaddis Ġdid

Maurice Mifsud Bonnici

Ftit wara l-ewwel nofs tas-snin sittin tas-seklu li għadda, San Pawl tat-Tarġa kien post li kien għadu mgħammar bi ftit bini antik li fih mhux żgur kienu jgħixu ħmistax-il familja. Dawn kienu miġbura l-aktar fid-djar qrib il-kappella ħelwa ta' dal-lokal, iddedikata lin-Nawfraġju ta' San Pawl, bl-istatwa ta' dan l-appostlu, tant maħbub mill-Maltin, imwaqqfa maestożament fuq iz-zuntier il-baxx ta' dil-kappella. Mill-bqija, il-post kien għadu lokal verġni, kif Alla ħalqu, ħlief għal żewġ barrieri fin-naħa t'isfel li kienu jniġġsu l-ambjent madwarhom bit-trabijiet li kienu jtajru, u bil-furnelli li kienu jisplodu biex jaqtgħu l-blat żonqri u samm ta' dal-post, u jdawruh fi żrar ta' kull daqs tant meħtieġ għall-konkos.

F'dil-ġenna ta' l-art mar jistrieħ, dawk iż-żminijiet, il-Markiż John Scicluna, bniedem magħruf għall-ġenerożità u t-tjubija tiegħu. Sinjur magħluq fih innifsu, bniedem tar-ruħ, filantropu, speċjalment ma' l-ordnijiet reliġjużi, u ħwejjeġ tal-Knisja. Mar joqgħod f'dar arjuża tefgħa ta' ġebla bogħod mill-kappella.

Ftit ġranet wara li wasal kien qiegħed quddiem id-dar tiegħu jitpaxxa bil-kwiet u bil-veduta, jimla l-pulmuni b'dik l-arja safja ta' l-għelieqi quddiemu, meta waqfet titkellem miegħu Tereża Xuereb, mara dħulija li kienet minn ħafna snin qabel, u għadha sa llum, tgħix f'dar żgħira mal-ġenb fuq ix-xellug tal-kappella. Tereża ntebħet li dan is-sinjur kien ġdid għall-post, u li għalhekk sar ġar ġdid tagħha.

Malajr għamlu ħbieb wara li hi introduċiet ruħha miegħu, u wara li ħadet minn fommu li hu mar joqgħod hemm għall-kwiet. Tereża għarfet li hu tat-tajjeb. L-imġiba tiegħu din kienet turiha. Barra minn hekk waqt il-

konversazzjoni talabha tgħidlu jekk tafx b'xi żewġt irġiel afdati tajjeb li hu xtaq jimpjega miegħu bħala għassiesa, wieħed għal filgħodu u l-ieħor għal billejl. Hi rrakkomandatlu lil Pietru u lil ħuh Peppi li kienu wkoll minn San Pawl tat-Tarġa, u magħrufa sewwa minn Tereża.

Minħabba li fit-taħdita dan is-sinjur baqa' ma qalx min hu, Tereża għelbitha l-kurżità u staqsietu b'nofs daħka:

"Sinjur, x'nibdew insejħulek aħna ta' dar-raħal żgħir li fih inti ġejt tgħix magħna?"

"Jien, Tereża, jisimni l-Markiż Scicluna," weġibha b'umiltà kbira das-sinjur.

"Eh tajjeb Sur Markiż," ħatfitu fil-kelma Tereża. "Tgħidx kieku tgħaddilniex kelma biex il-kappella tagħna, li ilha snin magħluqa, terġa' tinfetaħ u jagħmlulna fiha quddiesa nhar ta' Ħadd għalina u għalik?"

Il-Markiż urieha li kien sejjer jgħinha.

"Għax Sur Markiż ħa ngħidlek, mhux sewwa li dil-kappella tagħna qegħdin issa jużawha biex jiżbgħu fiha l-armar tal-festa tal-Bambina!" kompliet tgħidlu Tereża biex żgur tieħu mingħandu dak li talbitu.

Infatti l-Markiż wegħedha li malli jidħol ġewwa kien sa jċempel lill-Arċipriet tan-Naxxar, li hu kien jaf sewwa minħabba li n-Naxxar il-Markiż kellu palazz tiegħu, u fil-knisja parrokkjali tan-Naxxar kien għamel bosta benefikati.

Waqt li Tereża kienet sejra bil-lajma lura lejn darha, tieqaf titkellem ma' kull min iltaqgħet fit-triq, kienet għadha lanqas laħqet il-bieb ta' barra tagħha li ma ratx lill-Arċipriet Said nieżel lejn id-dar tal-Markiż.

"Il-Markiż ta' kelmtu!" qalet f'qalbha Tereża.

Fuq kikkra te u gallettini, il-Markiż kixef ma' l-Arċipriet dak li sema' mingħand Tereża, u wera x'kellu f'moħħu fuq il-kappella ta' San Pawl tat-Tarġa. Wegħdu li jgħinu finanzjarjament biex jagħti ħajja lil dil-kappella għal snin abbandunata. Wiegħdu li joħloq fondi għal żewġ quddisiet nhar ta' Ħadd, u oħra għall-ewwel Ġimgħa tax-xahar, kif ukoll xi quddiesa bl-Ingliż. Rigward it-tagħmir tal-kappella minn ġewwa, u xogħlijiet minn barra, it-tnejn ftehmu li jiltaqgħu l-għada wara nofsinhar fil-kappella biex flimkien jaraw x'kien hemm bżonn isir.

Maż-żmien, barra miż-żewġ quddisiet tal-Ħadd u dik ta' l-ewwel Ġimgħa tax-xahar, żdiedet dik tas-Sibt filgħaxija li tagħmel tajjeb għall-quddies tal-Ħadd. Ġie Ġiżwita ħabrieki li barra l-quddiesa tas-Sibt filgħaxija beda jqaddes quddiesa filgħaxija nhar ta' Erbgħa u l-Ġimgħa.

Nhar ta' Sibt filgħaxija l-kappella ta' San Pawl Tat-Tarġa tkun dejjem mimlija daqs bajda bin-nies tal-lokal, u oħrajn li jiġu għaliha minn barra r-raħal.

F'waħda minn dawn il-quddisiet tas-Sibt filgħaxija, man-nies li jattendu bi ħġarhom ħass li għandu dritt jidħol fil-kappella werżieq ta' billejl, jew aħjar grillu. Waqt il-quddiesa meta n-nies bdew jgħannu l-innijiet, dan beda jżarżar l-innijiet tiegħu li għallmu l-Mulej. Tant kien ħerqan fiż-żarżir tiegħu lejn il-Mulej, li anki waqt l-elevazzjoni, meta l-fidili kienu siekta u miġbura fihom infushom jitolbu, u meta s-sinjur li jgħin il-quddiesa beda jċenċel il-ġnieġel li kien ukoll xtara darba l-Markiż, dal-grillu kompla biż-żarżir tiegħu jfaħħar lill-Mulej kif jaf hu. Anzi meta sema' ċ-ċenċil tal-ġnieġel, żied ir-ritmu taż-żarżir tiegħu. Dan iż-żarżir, ħiereġ mill-qalb ċkejkna tal-grillu, ġibed l-attenzjoni ta' kulħadd. Iż-żarżir tiegħu, għalkemm sinkopat u stunat għall-widna tal-fidili, ħa prominenza fuq l-għana intunata ta' dawk preżenti, waqt li kien jinħass li ġej minn kullimkien. Kulħadd beda jħares lejn l-art biex jipprova jarah, iżda hu kien imgeddes f'rokna fid-daħla tal-bieb tal-ġenb tax-xellug li ma tintużax ħlief biex jaħżnu fiha, wara purtiera tad-damask aħmar, it-tagħmir tal-kappella.

Pietru u Tessie, li jieħdu ħsieb il-kappella, bdew jinkwetaw ruħhom għal din id-distrazzjoni, iżda dak il-ħin ma setgħu jagħmlu xejn. Il-grillu ħass li ma kien qed jagħmel xejn ħażin. Kien qed jirringrazzja, kif jaf hu, lill-Mulej talli jipprovdilu t-tadam fir-raba' fil-viċin. Ħass ċertu ferħ f'qalbu għax iż-żarżir tiegħu kien talb ġenwin, u jekk il-fidili ħassew li għandhom jagħtu ġieħ lill-Mulej bil-kant tagħhom, hu ħass li għandu dritt jagħmel l-istess biż-żarżir tiegħu. Iżda ż-żarżir tal-grillu l-fidili ħassewh jistona fejn il-kant anġeliku tagħhom.

Ħassew li l-Mulej il-kant tagħhom biss kien qed jieħu gost jisma' u għalhekk, wara l-quddiesa, waqt li l-grillu baqa' jagħti ġieħ lill-Mulej meta l-fidili telqu lill-Mulej waħdu msakkar fit-tabernaklu, Pietru u Tessie u tnejn min-nies li baqgħu magħhom fil-kappella bdew ifittxu lill-povru grillu. Ressqu l-purtiera mal-ġenb tad-daħla tal-bieb ta' fuq ix-xellug. Neħħew min-nofs iż-żewġ ġinokkjaturi u s-siġġijiet tagħhom. Warrbu min-nofs it-tapit aħmar irrumblat tat-tiġijiet.

Issa l-grillu, li sema' dawn il-ħsejjes kollha madwaru waqaf iżarżar u kompla jitgeddes fir-rokna, għax Alla tah is-sens ta' biża', bħal ma ta lill-bnedmin, meta jkun ġej il-għawġ. U l-għawġ kien verament fil-qrib, għax erba' bnedmin kienu warajh minħabba li fehmu li hemm ma kienx postu.

Meta kixfuh u hu ra tmien saqajn resqin lejh, għalkemm kompla jitgeddes aktar fir-rokna ħass li ħajtu kienet fil-periklu. Żarżar tnejn bil-ħniena biex jgħidilhom li hu għandu dritt daqshom ifaħħar lill-Mulej biż-żarżir tiegħu, għax hu jkanta bħalhom ma kienx jaf. Iżda l-bnedmin lill-grillu ma fehmuhx. It-tmien żraben goffi baqgħu dejjem resqin lejh. Issa ma kienx il-ħin li jitlob għad-drittijiet tiegħu u minn qalbu ċ-ċkejkna żarżar talba ta' ħniena:

"Almenu ħalluni noħroġ minn hawn, la intom tqisu li dan hu post biss tagħkom. Ħalluni nerġa' mmur fl-għalqa faċċata biex nerġa' nkun ħieles."

Iżda diż-żarżira twila ta' ħniena, dawn il-fidili iktar ħassewha ttihom fastidju.

Issa t-tmien żraben kixfuh u ppruvaw jilħquh waqt li hu tant baqa' jitgeddes fir-rokna li bis-saqajn ta' wara beda tiela' mal-ħajt. Żarbun minnhom laqtu f'ġenb wieħed. Ħass weġgħa kbira u flok iżarżar issa beda jwerżaq. Iżda xorta l-fidili ma tawx widen. Żarbun ieħor ħadlu ż-żewġ saqajn ta' quddiem. L-uġigħ żdied u miegħu t-twerżiq. Iż-żraben ma qatgħux qalbhom u komplew jassaltawh. Fl-aħħar, wieħed minnhom laħqu sewwa u għaffiġlu rasu. Il-grillu waqaf iwerżaq, fetaħ ġwinħajh u waqaf jgħix.

Il-fidili ġabruh mill-art u b'wiċċ imqarras tefgħuh barra fuq iz-zuntier għall-irfis tal-fidili. Reġgħu daħħlu f'posthom l-affarijiet li ħarġu mid-daħla tal-bieb tax-xellug. Għattewhom bil-purtiera bħal qisu ma ġara xejn u telqu lejn darhom kuntenti u sodisfatti li taw is-servizz tagħhom lill-Mulej daqs kieku kienu Kruċjati tal-Medju Evu. Ftit irriflettew li b'għemilhom bla ħniena wettqu att moralment kriminali quddiem Alla, għax bil-ħruxija tagħhom taw martirju lil ħlejqa t'Alla talli bil-mezzi li Hu stess taha, kienet qed ittih ġieħ daqslikieku kienet bniedem.

U li kieku dal-grillu kien bniedem, bla l-ħtieġa tas-soltu postulatur, il-Knisja kienet tipproklamah, mhux Beatu, iżda mill-ewwel Qaddis, għax il-martirju tiegħu kien erojku, inekwivoku u komplet fir-rekwiżiti kollha tiegħu. Kieku l-grillu kien bniedem illum fil-kalendarju tal-qaddisin kien ikollna qaddis ġdid San Grillu, Martri.